GAZETA KRAKOWSKA

Nro 6.

Z KRAKOWA DNIA 18. STYCZNIA 1815 Roku WE SRODĘ.

Z Peterzburga d. 5 Grudnia. d. k.

(Z Kuryera Litewskiego.)

W imiennych Naywyższych J. C. Mci Ukazach, danych rządzącemu Senatowi 1814 r. wyrażono:

W pierwszym d. 3 Października.

" Byłego Dragomana Porty Manuk Beja naymiłościwiey mianuiemy aktualnym Radcą Stanu.

W drugim d. 28 Października. " Za powrotem woysk naszych w granice oyczyzny, rozkazaliśmy Jenerałowi Feldmarszałkowi Hrabiemu Barclay de Tolli, i Jenerałowi Hrabiemu Benningsenowi rozpuścić do domu pozostałe uzbroienie, które w guberniiach wewnętrznych Rossyyskich na obronę w roku 1812 zebrane, dotąd było za granicą. Rządzący Senat nie zaniecha uwiadomić o tem, kogo należy, i oświadczywszy wdzięczność naszą wszystkim stopniom uzbroienia za gorliwość i poświęcenie się okazane przez nie w czasie służby, oświadczy razem żądanie nasze, iżby woiownicy na łonie rodzin, wpośrod prac i przemysłu dawnieyszemu stanowi ich właściwych, zupełney używali pomyślności i spokoyności. „

W trzecim teyże daty. " Po szczęśliwie zakończoney woynie, uznawszy za potrzebę nowe dać urządzenie lądowym siłom naszym, które przeciwko nieprzyiacielowi działały, rozdzieliliśmy ie na dwa tylko woyska, i mianowaliśmy naczelnemi wodzami, pierwszego Jenerała Feldmarszałka Barclay de Tolli, drugiego Jenerała jazdy Hrabiego Benningsena, ze wszystkiemi prawami nadanemi w urządzeniu dla wielkiego działaiącego woyska. „

Gazeta Poczta Północna, z Peterzburga pod d. 5 Grudnia umieściła następuiące listy:

I. List Hrabiego Platowa do Xcia Gorczakowa pod d. 21 Października 1814.

" W zupełnem przekonaniu, że W. X. M. z dobrocią zawsze poglądałeś na dzieła woysk Dońskich, które pod moiem są dowodztwem, a które u całey prawie Europy na wdzięczność zasłużyły, W nia zaś W. X. Mci nieśmiertelnego i we wszystkich dzieiach iedynego wodza naczelnego Xiążęcia Alexandra Wasilewicza, łaskawe i na wieki w sercach ich wrażone względy dla siebie zieднały; mam za powinność przesłać W. X. Mci tu w załącze-

niu świadectwa, które im daie Feldmarszałek Hrabia Michał Bohdanowicz Barclay de Tolli (*). Niech to będzie ku powiększeniu ukontentowania W. X. Mci, że te woyska nauczone mężnie walczyć za wiarę, Monarchę i Oyczyznę, przez Bohatyra przeszłych i następnych wiekow, w ten czas, kiedy on karząc bezbożnych na wierzchołkach gór Alpeyskich, i na pięknych rowninach Włoskiey ziemi, zbliżał iuż zupełną szczęśliwość Francyi, usprawiedliwiły iego oczekiwanie, a dzielnością ducha potrafiły sobie ziednać naywyższe ukontentowanie Monarchy, i zwierzchnosci wdzięczność. Nic mi więcey nie zostanie, tylko wyrazić szczerze żądanie, cieszenia się nazawsze przyiazną ku mnie W. X. Mci chęcią, i ponowić wyznanie uczuć rzeczywistego poważenia i niezachwianego przywiązania, z któremi nazawsze mam honor zostawać &c. „

II. Odpis Xcia Gorczakowa do Hrabiego Platowa pod d. 27 Listop. 1814.

" Z naywiększem ukontentowaniem czytałem to sprawiedliwe świadectwo, które Jenerał Feldmarszałek Hr. Michał Bohdanowicz Barclay de Tolli dla walecznych Dońskich daie woiownikow, którzy z taką chwałą należeli do wielkich dzieł Rossyyskiego oręża w pamiętnych zwycięztwach kiedy nietylko wyganiał nieprzyiaciela z ulubioney oyczyzny, ale ieszcze postępuiąc od brzegow Niemna do Wisły, od Wisły do Odry, od Odry do Renu, zatrzymał się nakoniec nad brzegami Sekwany, gdzie Naywyższy Pan błogosławiąc obrońcom wiary i praw, dopomogł Nayiaśnieyszemu Monarsze naszemu przywrócić prawego Monarchę na tron Francuzki. Nie zadziwiam się nad tem. Alexander błogosławiony gardząc trudami i niebezpieczeństwy, prowadził od Boga wybrane rycerstwo, dla przywrocenia pokoiu w Europie. Wybrani przez niego wodzowie postępuiąc śladami Jego do sławy, usiłowali w dziełach swoich zbudować dla siebie wieczyste pomniki. Bóg błogosławi; Monarcha idzie na czele; rycerstwo pałaiące wiarą i miłością ku Bogu i Monarsze za nim postępuie. Mogłże zawod ich zostać nieuwieńczonym wieczną sławą? Nigdy mi nie wyydą z pamięci owe chwile, kiedy puszczaiąc się w zawod rycerskiey chwały, byłem w liczbie ochotnikow razem z Dońcami. Przechodząc stopnie dowodcow aż do stopnia naczelnego dowodzenia niemi, miło dla mnie było dawać należne świadectwo ich męztwu i waleczności, przykładu niemaiącym, którym częstokroć winienem był moie powodzenie. Byłem naocznym świadkiem sławy, którą odniosł znamienity ich wodz teraźnieyszy pod Krauszunami, Kilią, Izmayłem i w Pruskiey ziemi. W teraźnieyszey zaś przykładu nie maiącey woynie, nie mogłem nie dzielić uniesień całey Rossyi, kiedy na samo skinienie swoiego Hetmana wyruszył Don cały, starcy i młodzieńcy, zapomniawszy na swoy wiek, zostawuiąc słabych, rodziny, maiątki, siedli na koń, polecieli i pokazali światu, że gdzie w sercach poddanych Bóg, Monarcha i Oyczyzna, tam żaden nieprzyiaciel nie iest strasznym. Zmarły Xże Italiński Hrabia Alexander Wasilewicz, Suwarow Rymnicki, znał te serca Ruskie: niemi on porażał nieprzyiacioł, podbiiał państwa, i nieprzechodziste przebywał przepaści.

(*) W liście Hr. Barclay de Tolli do Hrab. Platowa, umieszczonym w Nrze 101 Gazety Krakowskiey.

W iego ustach słowa: *Doniec Mołodiec*, są naypięknieyszą pochwałą dla tego rycerstwa. Sprawuiąc powierzone Ministeryum woyskowe w przeciągu całey przeszłey woyny, z taką chwałą zakończoney, miałem nową okoliczność bydź świadkiem męztwa i poświęcenia się walecznego Dońskiego woyska. Taż sama okoliczność wkłada na mnie przyiemny obowiązek upraszać JW. P. abyś wszystkim woiownikom Dońskim, pod iego dowodztwem zostaiącym oświadczył uczucia moiego dla nich bez granic szacunku, z któremi rownie iako z naywyższem poważeniem i przywiązaniem całey duszy, mam honor bydź i t. d. „

Podług listu pewnego Rossyanina, w gazecie Poczty Północney umieszczonego, z Moskwy pod d. 9 Listopada: Fabryka materyy iedwabnych kupca Alexandrowa wyrabia do roku więcey, iak za 2 milliony rubli, roźnych rękodzieł, a fabryka Czerakowych maiąca 5000 warsztatow, wyrabia do roku więcey, iak za 4 milliony rubli rękodzieł, szczególniey zaś szacowane są ich nankiny, perkale, chustki, &c. fabryka kupcow Bykowskich wyrabia do roku towarow bawełnianych więcey, iak za 600 tysięcy rubli, &c. Kończy się ten list uwagą, iż w ostatnich trzech latach fabryki Moskiewskie w liczbie i dobroci wzniosły się do stopnia wiarę przechodzącego, pomimo nawet zniszczenia, iakiego doznały od nayścia nieprzyiacielskiego w roku 1812. " Wszędzie (są słowa listu) znalazłem czynność, gorliwość, widoczny wzrost i udoskonalenie, w porownaniu do przeszłego ich stanu. Tysiące rąk pracuią tu około rzeczy, istotnie do życia potrzebnych, a tysiące rodzin znayduie w nich dla siebie utrzymanie. Oto są owoce narodowego przemysłu i wpływu fabryk! „

Taż gazeta, Poczta Północna, donosi z Stambułu pod d. 14 Listopada: Poseł Francuzki przy tuteyszym dworze, Jenerał Andreossi, przez dwor swoy odwołany, wyiechał ztąd dnia dzisieyszego, zostawuiąc pełnomocnictwo P. Roufin, który sprawować będzie poselstwo aż do przybycia mianowanego Posła Margrabiego de la Riviere.

Z Wiednia d. 30 Grudnia.

(Z Gazety Hamburskiey Wiedeńska Dworska ciągle nic o działaniach kongressu niedonosi.)

N. Krol Duński zaszczycił nadwornego Radcę i Kawalera Gentz komanderskim krzyżem szanownego orderu Dannebrog.

Mowią, iż C. K. Feldmar. porucznik Koller uda się na wyspę Elbę z propozycyami do Napoleona, aby mieysce swoiego pobytu odmienił. Podług ostatnich doniesień ma tamteyszemu Władcy zbywać na pieniądzach. Proponować mu zatem maią, żeby się przeniosł na mieszkanie do Szkocyi, gdzie punktualnie pobierać będzie swoią pensyą.

Wczoray był w Augarten wielki piknik z zarządzenia Kawalera Sidney Smith. Zebrali się tam kawalerowie orderow i zrobili wielką składkę dla niewolnikow Chrześcian w Tunis i Algierze, tudzież podali niektóre myśli do planu, iakby naprzyszłość zabezpieczyć chrześcian przeciw niewoli i uciemiężeniu niewiernych.

Dla urządzenia żeglugi na Renie wyznaczona została osobna kommissya, do którey należy także Hollandya.

Względem interessow Saxonii odbywaią się teraz ważne naradzenia między

)2(

Ministrami czterech wysokich zprzymierzonych Mocarstw. Wchodzi do nich Lord Castlereagh, Xże Metternich, Hr. Rasumowski, Xże Hardenberg i Baron Humbold. Publiczność oczekuie zatem w krotce rozstrzygnienia losu tego kraiu. Od kilku dni mowiono tu o woynie, ale nie zdaie się, żeby do tey ostateczności przyszło. Mniemaią, że Prussy i Austrya ciągle z sobą trzymać będą.

Proiekt do konstytucyi, którą N. Cesarz Rossyyski chce Polscze nadać, ma iuż bydź wygotowany.

C. K. Radca i Lekarz Sacho otrzymał od N. Króla Pruskiego order orła czerwonego 3ciey klassy.

Z Londynu d. 30 Grudnia.

Gazeta Goniec pod d. 28 b. m. zawiera co następuie:

" Wczoraysza gazeta Dworska doniosła tylko o przybyciu P. Baker z traktatem pokoiu z Ameryką, niewspominaiąc o iego warunkach, któreśmy pod d. 26 oznaymili. — Im więcey zastanawiamy się nad temi warunkami, tem więcey przekonywamy się, iż zasługuią na pochwałę wszystkich Anglików, wyiąwszy iedynie tych, którzy mniemaią, iż należało prowadzić daley woynę z osobistey nienawiści przeciw Madisonowi i iego stronnikom. Nikt w prawdzie nie może bydź mniey przychylnem temu Prezydentowi nad nas. Wplątał on oyczyznę swoią w niepotrzebną i zgubną woynę. Lecz tu należy się zastanowić, czyli uzyskawszy chwalebne warunki, należało ie przyiąć, lub dla zemszczenia się nad Madisonem daley prowadzić woynę? Dla nas powinno bydź dosyć, kiedy potrafiłiśmy zniszczyć iego plany. Przyrzekł on Amerykanom, iż przymusi nas do odstąpienia naszych praw morskich. Lecz potrafiłże dopełnić tego przyrzeczenia? — Jeżeli zresztą znayduią się ludzie, którzy nie są z tego traktatu kontenci, dla tego, że Amerykanie nie są dosyć ukaranemi, tedy prosiemy ich, aby rzucili okiem na zaszłe zdarzenia woienne, a przekonaią się, iż lud Amerykański wiele ucierpiał i utracił. Jestże utrata całkowitego handlu dla handluiącego narodu niczem? Wzięcie i zburzenie ich stolicy, zniszczenie skarbu, kredytu, z tego wewnętrzne nieukontentowanie, nieząż dotkliwemi? Wyrzeczenie się rybołowstwa pod Newfoundland i wielka szkoła dla maytkow, iestże małą rzeczą? Wyłączenie ich od handlu z Wschodnio-indyyskiemi naszemi po iadłościami nie iestże dla nas ważnem? — Nie chcemy wszelako daley dochodzić czyli Amerykanie dosyć są ukaranemi lub nie, ale zastanowiemy się tylko nad głownym przedmiotem, to iest czyli pokoy dla naszego charakteru iest chwalebny, a dla interessu dogodny. Jakiż cel był woyny i coż przez nią zyskaliśmy? Kiedy rzuciemy okiem na urzędowe oświadczenie naszego rządu, znaydziemy, iż utrzymanie naszych praw morskich było naypierwszym celem woyny. Przy zakończeniu posiedzeń parlamentu w roku 1813 rzekł Xże Rejent: Z żalem widzę, iż ciągnie się ieszcze woyna z Ameryką. Zawsze iest moim życzeniem przywrocić dla obu kraiow użyteczne przyiacielskie stosunki; lecz nie mogę zezwolić, aby pokoy okupiony był utratą praw morskich W. Brytanii. „ — Odstąpiliśmy w prawdzie od naszego pierwszego warunku *sine qua non*; lecz coż to znaczy? wszakże przy układach zawsze się coś odstępuie. Nie położyliśmy naszey graniczney linii za nieodstępny warunek, ale o

biliśmy w traktacie Indyanow, ażeby ich granice były wedle traktatu między niemi i Ziednoczonemi stanami w roku 1795 zawartego oznaczone, i przy tem obstawaliśmy *sine qua non.* (Tu powstaie gazeta Goniec przeciw Morning-Chronicle, potem daley mowi.) Znayduią się ludzie, którzy spekuluią iuż, iż Prezydent Madison nie zatwierdzi traktatu; lecz my dalekiemi iesteśmy od takowego mniemania. Ieżeli pełnomocnicy zawarli w Grudniu pokoy na podstawach, które w Sierpniu za niepodobne do przyięcia uznawali, tedy musieli oczewiście działać podług nowych instrukcyy, które im Prezydent przysłał. Czynili oni iak im kazano, a zatem pokoy iest dziełem samego Prezydenta, i spodziewać się należy, że go zatwierdzi, lubo my aż do przybycia takowego zatwierdzenia nie zaprzestaniemy naszych uzbraiań.„

Traktat pokoiu w Gandawie podpisany iest z strony Angielskiey przez Admirała Lorda Gamoier, Henryka Goulburn, Wilhelma Adams, doktora praw; z Amerykańskiey przez P. John Quincey Adams (byłego Amerykańskiego w Berlinie i Peterzburgu posła(K. A. Bayard, Henryka Clay, Jonatana Russell i Alb. Gallatina.

Z Kwebeku i Montreal nadeszły tu doniesienia d. 17 Listopada, które opiewaią, iż d. 5 Listopada Amerykanie opuścili twierdzę Erie, rozwaliwszy pierwey wszystkie warownie. Jenerał Drummond, który d. 2 zmocniony został, widząc to, i widząc, że należy zakończyć tegoroczną kampaniią, odpłynął do Kingstonu, zostawiwszy w twierdzach Jerzy i Niagara dostateczne osady.

Wiadomości z Halifax do d. 2 Grudnia nie zawieraią nic nowego.

Liniiowy okręt Chatam o 74 działach ma niezwłocznie do Ameryki odpłynąć.

Sekretarz woienny Ziednoczonych Stanow P. Monroe, podał woiennemu wydziałowi pod d. 17 Października pismo, w którem wyraża, iż dotychczasowe 62,438 ludzi regularnego woyska, nie tylko utrzymanemi bydź maią, ale wystawić ieszcze potrzeba naymniey 40,000 ludzi, iż korpus inżynierow i artyleryi należy pomnożyć i lepiey urządzić. Wydział poddał pod rozwagę kongressu, stosownie do żądania P. Monroe, trzy bille, których okazał niewątpliwy użytek. Przyięte one iednomyślnie zostały, i nie mało przyłożyły się do podpisania pokoiu. — Koszta Amerykańskiego rzadu w roku 1814 wynosiły 92 mill. dolarow: Wyrachowano więc, iż na minutę wynosiły 100 Dolar. — Były Prezydent Ziednoczonych Stanow Jefferson nie zatwierdził pokoiu z W. Brytaniią d. 31 Grudnia 1806.

Braterstwo Kwakrow w Pensylwanii posłało braterstwu swoiemu w Anglii następuiące oświadczenie:

"Stosownie do zasad naszych iesteśmy przeciwnemi woynie, która wybuchnęła pomiędzy Ziednoczonemi Stanami i W. Brytaniią; uważamy ią iako opłakania godną, i czynić będziemy wszystko, co w naszey iest mocy, dla odięcia sposobow rządowi Amerykańskiemu do popierania oney; nie dostarczemy ani pieniędzy, ani żadnych rzeczy, które mogłyby się przyłożyć do iey podżegania. Przy takich zasadach i postępowaniu spodziewamy się, iż ieżeliby woyska J. K. Mci wtargnęły do prowincyy Ziednoczonych Stanow, że nasze osoby i własność uznane będą za święte i nietykalne.„

Korpus mały woyska Angielskiego pociągnął przez ostatni koniec półnoeney Indyi, przez wzgorza Jmaus, przeciw Rai Napaulu, ponieważ ten Raia poważył się wybierać należące się Kompanii wschodniey pieniądze i opanował niektóre pod górą mieysca. Korpus ten składaiący się z kilku tysięcy piechoty i jazdy, stał w Kwietniu r. b. obozem pod Gorokpoore; pora była nadzwyczay gorąca, i z tego powodu obozowały woyska w gęstem mangusowem i dachtylowem lasku. Ciepłomierz okazywał w namiocie 124, a na słońcu 126 stopni ciepła. Woyska szły tylko pomiędzy godzinami 1 i 2gą po północy aż do rana, potem odpoczywały. Mowiono, iż Napaulenowie zatruli wszystkie zdroie pod gorami; Anglicy byli zatem przymuszeni kopać nowe studnie.

Xże Rejent nadał wielu woyskowem, którzy się w teraźnieyszey woynie wsławili tytuły baronow.

Pozwolenia zawiiania do Amerykańskich portow wstrzymane teraz zostały aż do zatwierdzenia traktatu pokoiu.

W Londynie i w innych miastach W. Brytanii odbywaią się teraz schadzki, dla wyrobienia u parlamentu zmnieyszenia uciążliwego podatku od własności. W Westminsterze odbyło się d. 29 takowe naradzenie, na którym znaydował się P. Burdett, i postanowiono na nim oraz żądać reformy parlamentu.)

W wszystkich handlowych miastach sprawił pokoy z Ameryką naywiększą radość. W Birmingham wyprzągł lud konie z powozu gońca i zaciągnął go w tryumfie na pocztę. W Manszestrze, Bristol i Liwerpoolu oświecono na tę wiadomość domy i okazano naywiększą radość.

W Dublinie na teatrze było d. 16 b. m. wielkie zaburzenie z powodu nie daney obwieszczeniem zapowiedzianey sztuki.

W Zachodniey Anglii upadł wielki śnieg, a w innych okolicach trzech dniowy deszcz zepsuł do tego stopnia drogi, iż nie można iechać.

Pewien młodzieniec wygrał zakład 50 f. szt. Obowiązał się, iż w 24 godzinach uydzie 70 mil Angielskich (14 Niemieckich,) a on uszedł ie w 22 godzinach i 45 minutach.

Mniemana Prorokini w Londynie Joanna Southcotte, zamiast urodzenia nowego Messyasza, umarła d. 27 b. m. o godzinie 4 z rana. Ostatnie iey słowa były: "O Angliia, Angliia!„

W przeszły czwartek wytoczyła się przed Kanclerza W. Brytanii osobliwsza sprawa. Małżonka Lorda D. która przed ślubem żyła z swoim małżonkiem poufale, a teraz tak źle z sobą żyią, iż prosiła o bezpieczeństwo swoiey osoby. Kanclerz nakazał, ażeby mąż pod karą 1500 f. szt. więcey iey niebił. Lordowa ta korzystała z dawnego prawa służącego parom i iey małżonkom, i sama w towarzystwie swey panny zaniosła skargę do kanclerza.

Z Paryża d. 31 Grudnia.

Xże Angouleme wyiechał d. 27 b. m. do Evreux, dla oddania tam w imieniu N. Krola pułkowi kirysserow, który iego nazwisko nosi, sztandaru, który Król dla tego pułku przeznaczył. Z powodu tey okoliczności rzekł do pułku: "Officerowie, podofficerowie i kirysserowie! Oto iest sztandar, który Król waszey waleczności powierza; zaprzysiążcie wgłos i uroczyście, iż wszędzie towarzyszyć mu będziecie na drodze honoru i sławy.„

Przemowa ta ozywiła wszystkich obecnych żołnierzy i widzow, i wszyscy wykrzykiwali: " Niech żyie Król! Niech żyie Xże Angouleme!,,

W dniu nowego roku będzie w pałacu Tuilleries o godzinie 6 w wieczor wielki obiad podług dawnego zwyczaiu Dworu Francuzkiego, podczas którego między innemi Wielki Jałmużnik, W. Marszałek i czyniący służbę kapitan gwardyi stać będą za krzesłem J. K. Mci.

Król wyniosł warowny zamek w Pau, w którym urodził się Henryk IV, na pałac Królewski.

Przed zaczęciem nowego roku trudnią się urządzeniem dworow Xiążąt krwi Królewskiey.

P. Huggher, sekretarz Amerykańskiego poselstwa w Gandawie, przybył tu z traktatem pokoiu, który d. 24 b. m. podpisany został. Jedzie ztąd do Bordeaux, a ztamtąd uda się na Amerykańskim okręcie do Wasingtonu i przywiezie ztamtąd zatwierdzenie onego.

Przed dwiema dniami wszystkie straże i patrole narodowey gwardyi odebrały rozkaz zatrzymywac o pewney godzinie w nocy wszystkie fiakry, które zdawac im się będą podeyzrane, przetrząśnienia ich dokładnie i zdania o tem sprawy.

Wszystkie rzeczy Kardynała Fescha, które poczęści znaydowały się iuż na cle, nagle zatrzymane i od policyi zapieczętowane zostały.

D. 27 umarł tu autor Edipa w Kolonos, Dardanusa, Ifigenii w Tauryi, Smierci Adama i wielu innych lubionych oper, P. Guillard, w 62 roku życia.

W traktyerni Wery zgromadzili się d. 21 b. m. na woyskowy bankiet wszyscy żyiący ieszcze officerowie z gwardyi Królewskiey roku 1792.

Jenerał Hr. Excelmann, koniuszy byłey Cesarzowey Jozefy, i adjutant Napoleona, odebrał od Ministra Soulta na piśmie rozkaz w imieniu Króla, ażeby Paryż opuścił, i za pobierane pół żołdu utrzymywał się w Bar nad Orną. Sprzeciwił się temu rozkazowi pod pozorem, że iego żona bardzo chora, i został w swoim domu aresztowany i strzeżony, lecz uciekł oknem i dotąd nie mogą go wyśledzić. Obwiniaią iego i młodszego Flahault, iż korrespondowali z Królem Neapolitańskim, i mniemaią, że Excelmann do Neapolu uiechał. Król zniosłszy się z tayną radą rozkazał, ażeby sprawa Excelmanna rozsądzoną została w 16tey dywizyi woyskowey przez Gubernatora Marszałka Mortier, Xcia Trewizy.

Wczoray przyiął Król officerow narodowey gwardyi w tronowey sali. Królewicz Monsieur stawił ich przed nim. Hr. Dessolles miał w imieniu ich mowę. Król odpowiedział: " Z radością przyymuię życzenia gwardyi narodowey. Naznaczyłem wcześnieyszy dzień do ich przyięcia, ponieważ chciałem wcześniey oświadczyć gwardyi narodowey moie uczucia. Umiem szczególniey cenić gorliwość i przywiązanie głownego sztabu.,, Potem rozmawiał z każdym szefem legii i każdemu coś obowiązuiącego powiedział. Do szefa 10tey legii n. p. " WPana legiia iest moią sąsiadką; oświadcz iey WPan, iż mieć będę ukontentowanie ią widzieć. Chociaż z samych składa się tylko obywateli, tak iednak iest piękną, iż kiedy stanie przedemną pod bronią, chęć mnie bierze zawołać z Cezarem Juliuszem: oto moia 10ta legiia!,, Do Szefa 2giey rzekł J. K. Mość: " Nie zapomnę nigdy, iż wielu z was na-

leży do sekcyy de la Butte des Moulins i Filles de St. Thomas, „ (które podczas buntu Paryż uratowały.) Królewicz Monsieur rzekł między innemi do gwardyi narodowey: " Gorliwość wasza iest godna pochwały; lubo pilnuiąc nas, pilnuiecie razem i siebie, wszelako my całą wdzięczność bierzemy na siebie. „

Ministrowie Królewscy X. Montesquiou, Baron Louis i Baron Dandré udzielili wczoray izbie deputowanych odezwę Królewską, odraczaiącą iey posiedzenia do 1 Marca 1815. Prezes przeczytał potem 4ty artykuł Królewskiego przepisu, który stanowi: " Izba rozeydzie się skoro odezwa Królewska kończy lub odrocza iey posiedzenia lub ią rozwięzuie. „ Natychmiast powstali wszyscy deputowani i izba się rozeszła. Przed przybyciem ministrow miał Prezes Lainé stosowną do tey okoliczności mowę, którą izba nakazała drukować.

Pomiędzy pochwyconemi listami, które Lord Oxford wiozł do Neapolu, znaydował się list znaney uczoney Damy do Króla Neapolitańskiego. Zaledwo dowiedziała się co się z iey listem stało, napisała zaraz tłumaczenie swoie do Ministra policyi Dandré, który odpisał iey: " Bądź W Pani zupełnie spokoyna, nie obawiay się niczego, i bądź zapewniona, że ani W Pani myśli, ani wyrazy, ani postępowanie nie zasługuią na uwagę rządu J. K. Mci. „ — Zamiast ucieszenia się tą odpowiedzią wzięła ią za urazę.

Ministerium woienne wydało pod d. 26 b. m. następuiący rozkaz dzienny:

" W chwili kiedy Francya powrociła pod prawego swoiego Władzę i do dawnych granic, zwraca się siła woyskowa, iak samo z siebie rozumie się, do tegoż stosunku. Popisowi, którzy gwałtem wybranemi zostali, powrocą zatem do swoich domow. — Nie byłoby naowczas słusznością przytłumić te naturalne uczucia; lecz rownie nie byłoby słusznością nie dać im teraz należytego kierunku. Woysko przywiedzione na przyzwoitą stopę, musi zatrzymać pod swoiemi chorągwiami tych, których tam los postawił, i których cielesna budowa zdatnemi do tego czyni; musi tych oddalić, którym zdrowie nie dozwala znosić trudow woyskowych, i którzy potrzebnemi są do utrzymania swoich familiy. W takowym względzie tak ten, który pozostał pod chorągwiami, iako też ten, który do domu wrocił, maią iednakowe prawo do sprawiedliwości. Lustrowano iuż niezdatnych do służby i wygotowano przeszło 106,000 abszytow. Ci, którzy się dawniey pożeuili i do domow wrocili, otrzymaią także od służby uwolnienie. Jak tylko powołani teraz staną przy swoich korpusach, i woysko uzupełnione zostanie na stopie pokoiu, każdego żądanie będzie miało wzgląd czyli on znayduie się przy woysku lub za pozwoleniem w domu. Wszyscy którzy mieć będą do tego prawo otrzymaią uwolnienie od służby. Zamiarem J. K. Mci iest, ażeby co rok tyle żołnierzy od służby uwolić, ile innych przybędzie do uzupełnienia woyska. Zasada ta będzie ściśle zachowana. J. K. Mość chce także, ażeby odtąd zaraz, iak tylko korpusy będą uzupełnione, w stosunku dobrowolnego zaciągu, wydane były abszyty, i J. K. Mość przedsięweźmie dogodnego środka do ułatwienia dobrowolnych zaciągow. Takowe powody powinny bydź dostatecznemi do zgromadzenia pod chorągwie tych wszystkich, którzy są powołanemi, chociażby ich do tego obowiązek nie pociągał. Na drodze sławy uyśdź mogą kar, które nieposłuszeństwo zasobą ciągnie. Na mieyscu sławy znaydą sprawiedliwość, która im się należy. — W Paryżu d. 20 Grudnia 1814.

(Pod.) *Minister Sekr. Stanu woyny Mar. Xże Dulmacyi.*

DODATEK DO N^ro 5. GAZETY KRAKOWSKIEY

Z KRAKOWA DNIA 18 STYCZNIA 1815 Roku WE SRODĘ.

Z Nitawy d. 27 Listopada d. k.

Dnia 28 Sierpnia r. t. w Meihoffie (pod Nitawą) powracaiąc z Peterzburga, o mil dziesięć od własnego maiatku, obłożną chorobą złożony, W. Mikołay Bończa Tomaszewski, Radca kolegialny, Członek zasłużony Cesarskiego Uniwersytetu Wileńskiego, oraz Członek Kommissyi sądowey dla wyswiecenia funduszow edukacyynych w Guberniiach Litewskich, Mińskiey i Białoruskich, dni życia zakończył, maiąc wieku lat pięćdziesiąt dziewięć w wigilią urodzin swoich. Przed śmiercią, iako szanuiący zawsze obowiązki religii, starał się i został opatrzony na drogę wieczności Nayświętszemi Sakramentami, i do ostatniey chwili w ciągłych modlitwach polecał się miłosierdziu Naywyższego. Zwłoki iego, po nabożeństwie i obrzędach żałobnych, w tuteyszym kościele katolickim farnym, pogrzebione zostały na tuteyszym cmentarzu. — Na ten pogrzeb zgromadziło się szanowne duchowieństwo z Litwy, które z obrzędami, w towarzystwie krewnych, przyiacioł, znaiomych i licznie zgromadzonych mieszkańcow tuteyszych, zaprowadziło zwłoki aż na cmentarz, więcey iak o dwie wiorsty od miasta położony. Zgon iego czułym dotknął żalem serca wszystkich, którzy umieli szacować cnoty i przymioty zeszłego, lub doznali iego pomocy i ochoczey zawsze posługi. Literatura zaś poniosła nieodżałowaną szkodę, gdyż niemogł dokończyć dzieła Historyi Litewskiey, do którego starannie uczone zbierał materyały, i znaczną część samego dzieła napisał.

Z Tuły d. 29 Listopada d. k.

Wczoray przybył tu Poseł Perski i ma bawić przez pięć dni. Dziś rano odwiedził go JW. Gubernator cywilny z Urzędnikami gubernii.

Z Madrytu d. 18 Grudnia.

W nowo wyszłey liście odsądzonych tak nazwanych wolnomyślących czyli stronnikow stanow, znayduie się bardzo wiele skazanych na znaczne summy pieniężne, niektórzy na wygnanie z kraiu, a woyskowi powiększey części tylko na lekksze i surowsze więzienia.

Wszyscy, którzy pod dawnym rządem zakupili narodowe lub duchowne do-

bra, muszą ie zwrocić, i za karę znaczne summy zapłacić. Don Fuentes Alvaro skazany został na zapłacenie 250,000 fr. kary pieniężney.

Duchowieństwo świeckie i zakonne wspiera wszystkiemi sposobami ciągle Króla. Wszystkie klasztory i bractwa w Madrycie dały dla Króla pobożne uroczystości; Król wywięzuiąc się kazał się w niektóre duchowne bractwa wpisać.

Król wydał pod d. 5 b. m. następuiący wyrok:

" Oycowskie moie życzenia i pamięć na dane moie przyrzeczenie w wyroku pod d. 28 Marca 1808 przy moiem wstąpieniu na tron, nakłaniaią mnie do nadania tym wszystkim, którzy przez gorliwość i przywiązanie do moiey osoby, w czasie moiego uwięzienia w zamku Królewskim S. Wawrzeńca (Eskurial) z podniecenia, wpływu i despotyzmu Don Emanuela Godoy (Xcia Pokoiu) podpadli karze więzienia lub wygnania z kraiu, znaku zaszczytu, który noszony u dziurki guzikowey na czerwoney wstążce, składać się będzie z złotego krzyża, w środku którego będzie rożen (znak męczeństwa S. Wawrzeńca, dla którego Król Filip II z powodu wygraney bitwy pod St. Quentin w Eskurial wystawił kościoł,) otoczony palmą z napisem: " Za Króla wynagrodzona niewinność.,, Rozumie się samo z siebie, iż chcący się stać godnym tego zaszczytu, udowodnić musi swoie uwięzienie i inne uciążenia przed wyznaczona na to władzą. Tak zrozumiana moia Królewska wola, ma bydź we wszystkiem ściśło zachowana i uskuteczniona.

(Podpis Królewski.)

W pałacu d. 5 Grudnia 1814.

Don Fr. Eguela.

Z wielu stron potwierdza się wiadomość, iż w królestwie Mexyku pogodziły się wszystkie partye, wspólnie ogłosiły się niepodległemi, i tak znaczną siłę wystawiły, iż mało nadziei do pokonania oney.

W nayodległeyszych nawet okolicach zdaie się los prześladować rzad Hiszpański. W znanych pod nazwiskiem wysp Filipińskich posiadłościach, które na wschodniem morzu Azyatyckiem międzу Japoniią, Chinami, Siam, Borneo, Makassar i Molukskiemi wyspami leżą, i zwiazek z Europą i Hiszpaniią tylko przez Akapulko i Mexyk maią, zresztą są bardzo ludne i obfituiące w wszystkie natury i kunsztu płody, ale podlegaią często trzęsieniu ziemi z powodu tamteyszych Wulkanow, czego od kilku lat nie było. W dniu atoli 1 Lutego 1814 tak mocno zaczęły Wulkany wyrzucać lawę, iż w powiatach Cumarinos i Albay pięć ludnych miast zasypały, przyczem 12,000 ludzi życie utraciło, a większa daleko liczba była pokaliczonych.

Z Monachium d. 29 *Grudnia.*

Z powodu nadeszłego niedawno od Króla z Wiednia rozkazu, Jenerał maior artyleryi Colonge wyiechał do wyższego Palatynatu, dla ułożenia z Kommis: Franc: Guillemineau nowych granic. Wyższy Palatynat i kray Dwochmostow są ciągle naszem woyskiem osadzone. W Dwoch mostach stoi nasz pułk lekkiey konnicy, noszący nazwisko Cesarza Austryackiego.

Dla utrzymania naszego woyska na stopie woienney rozpisany został nowy pobor.

Z Bruxelli d. 31 *Grudnia.*

Angielscy pełnomocnicy wyiechali

iuż z Gandawy, a Amerykańscy wkrotce wyiadą.

Angielski statek pocztowy płynący z Ostendy do Grawesundu, zatopił się zupełnie z 17 podrożnemi.

Z Amsterdamu d. 31 Grudnia.

Na żadanie znakomitszych kupcow, bankierow, assekuratorow i przekupniow nakazali burmistrze tuteyszego miasta pod d. 28 b. m. iż od w pół do trzeciey aż do trzeciey będzie nad giełdą dzwonione i wielkie drzwi będą otwarte. Kto poźniey będzie chciał bydź małemi drzwiami wpuszczony, zapłaci dla ubogich 5 1/2 sztibrow. Jak tylko zegar giełdowy wybiie godzinę czwartą, nikt do giełdy nie będzie wpuszczony. Z resztą może każdy tak długo na giełdzie pozostać, poki mu się podoba. Urządzenie to zacznie się od 2 Stycznia.

Z Livorna d. 16 Grudnia.

Związek Hiszpanii z wyspą Elbą iest przez Kommissarza Króla Ferdynanda VII. bardzo ograniczony. Z tem wszystkiem Biskup Lorki i Xże Palos posłanemi tam od Króla zostali z prożbą, aby Napoleon, ieżeliby chciał się tam Xże Pokoiu schronić, wydał mu go. Napoleon odpowiedział, iż ani iest w chęci wydać tego ministra, ani przez cierpienie go na swoiey wyspie narazić się Dworowi Hiszpańskiewu. Nie dozwoli mu nawet wysiąśdź na wyspę Elbę. Podobneż oświadczenia uczyniły Toskaniia i Neapol.

Z Hanoweru d. 3 Stycznia.

Z podanego zgromadzonem stanom rachunku, pokazuie się, iż długi dawnego Hanowerskiego kraiu mało co więcey nad 10 mill. talarow wynoszą. Prowizya od tego długu wynosi 423,000 talarow. Przed rokiem 1795 nie wynosiły te długi iako około 2 mill. talarow. W roku 1803 urosły iuż przez koszta graniczney linii i utrzymywanie woysk Pruskich w roku 1801 do 7 mill. talarow.

Stany wyznaczyły z grona swoiego cztery kommissye do wygotowania proiektow do uchwał.

Z Stuttgardu d. 27 Grudnia.

N. Król Duński, dla okazania N. Królowi Wirtemberskiemu swoiego uszanowania iako dla krewnego, przysłał mu order Słonia.

Z Kassel d. 1 Stycznia.

Pałac, w którym Elektorska familiia teraz mieszka, nawiedzony powtornie został d. 27 Grudnia pożarem, który zniszczył sprzęty w pokoiach pod galeryą obrazow.

Z Włoch d. 20 Grudnia.

C. K. Jenerał artyleryi Hr. Chasteler mianowany iest woyskowym dowodcą w Wenecyi, gdzie d. 9 t. m. uroczyście wiechał.

Dyrekcya policyi w Wenecyi zabroniła rozporządzeniem pod d. 16 b. m. wszystkiem oddalonym i nie będęcym w służbie woyskowey nosić znakow woyskowych.

Z Gandawy d. 28 Grudnia.

W mieście naszem odbył się i pokoiem zakończył drugi kongress. W roku 1575 zawarty tu był tak zwany Gandawski pokoy między deputowanemi od Jeneralnych naszych stanow i Xciem Wilhelmem I. Oranii.

P. Todd, ieden z Amerykańskich sekretarzow i zięć P. Madisona, zaprosił do siebie znaiomych w wieczor, wigiliią Bożego narodzenia na trunek zwany w Ame-

ryce Eggnog, który zwykle dnia tego w Ameryce piiaią. Zaproszeni długo czekali na obiecany trunek; nakoniec przybył P. Todd i rzekł do nich: Mci Panowie, mam ukontentowanie donieść wam, iż w tey chwili podpisany został pokoy między Ameryką i Angliią. W krotce przybyła reszta pełnomocnikow Amerykańskich i wspólnie się cieszono.

Dnia 16 i 17 Stycznia 1815.
Cena zboż rożnego gatunku na Targu w Krakowie sprzedawanych.

Korzec	1. Zł.	gr.	2. Zł.	gr.	3. Zł.	gr.	4. Zł.	gr
Pszenicy	30	—	28	15	28	—	27	—
— Zyta	28	15	27	15	27	—	26	15
— Jęczmienia	19	—	18	—	16	15	15	15
— Owsa	9	6	9	—	8	15	—	—
— Jagieł	50	—	48	—	46	—	44	—
— Grochu	27	—	25	—	24	—	22	—
— Rzepaku	26	—	25		24	—	22	—

DONIESIENIA.

Notaryusz publiczny Powiatu Miechowskiego Depart. Krak. podaie do wiadomości, iż w skutek zalecenia Wys. Tryb. Cyw. I. Inst. Dep. Krak. pod d. 14 Stycznia r. b. pod Nr. 79 wydanego, spisawszy Inwentarz wszelkich ruchomości po zmarłym tu w Miechowie Mikołaiu Sztegemanie Naczelniku Powiatowym pozostałych, te wszystkie ruchomości, iako to: srebra, bielizna, suknie i nieco z mebli, w moc powyższego zalecenia przez publiczną licytacyą w mieście Miechowie w rynku pod Nr. 103 za gotowe pieniądze d. 26 Stycznia r. b. sprzedane zostaną.

W Miechowie d. 16 Stycznia 1815.

Jozef Przemyski Not. P. *M. D. K.*

Dwa Lekarstwa nowe, odkryte i doświadczone przez P. Hofmanna, Chirurga, Dentystę i Kiłowego Bandażystę, patentowanego przez kilka Kollegiow i Akademiy, wykonywaiącego wszystkie operacye swey sztuki; iedno do utrzymania ochędostwa i zdrowia ust, i zachowania zębow, to iest ocet antyskorbutyczny i aromatyczny, drugie, balsam odentalizyczny tak zwany Hofmannowski do leczenia wszelkiego bolu zębow, bez wyrywania onych, chyba w przypadkach nadzwyczaynych, byle się go użyło wcześnie. Wytłumaczy się sposob używania obu specyfikow. Ten sam co leczy wszystkie choroby zębow, leczy takze wszystkie odgniotki na nogach, tak iak iego ocet antyskorbutyczny leczy wszystkie bole głowy. Znayduią się u tegoż rożne bandaże elastyczne, potrzebne we wszystkich rodzaiach ruptury lub kiłu. Mieszka u Pani Bełdowskiey Nro 511 na pierwszem piętrze w ulicy Floryańskiey.

Gdy Monopoliczna Entrepryza Soli Xięstwa Warszawskiego dla większey wygody kupuiących założyła także w Jaxicach Magazyn Soli, i ten zupełnie iuż urządziła, donosi zatem Przeświętney Publiczności, iż odtąd dostać może zawsze Soli tak w Jaxicach, iako też na Kazimierzu przy Krakowie, gdzie dla niey bliżey i dogodniey. W Krakowie d. 13 Stycznia 1815.

Niżey podpisany Pisarz Aktowy Deptu Krak. w Krakowie w domu Nro 674 przy ulicy Mikołayskiey Kancelaryą swoią utrzymuiący, tamże zamieszkały ninieyszem do publiczney podaie wiadomości, iż z mocy Rezolucyi Wys. Trybunału Cyw. I. Instancyi Deptu Krak. dd. 20 Lipca 1812 r. do L. 2433 zapadłey, dom murowany pod Nr. 409 przy ulicy Rogackiey stoiący po ś. p. Janie Michalskim pozostały, a na małoletnich po tymże pozostałych spadły, d. 22 Lutego r. b. w Kancelaryi Notaryatu, iako na terminie przygotowawczym, o god. 9 z rana więcey daiącemu sprzedany będzie; maiący zaś chęć takowego kupienia, winni będą vadium 258 złp. 24 gr. iako 10tą część szacunku przed rozpoczęciem się Licytacyi w gotowiźnie złożyć, o warunkach zaś licytacyi w każdym czasie w Kancelaryi Notaryusza niżey wyrażonego dostatecznie zawiadomionym bydź można. — W Krakowie d. 11 Stycznia 1815.

Andrzey Kossowicz, Pisarz Aktowy Dep. Krak.